

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobkyně **J. S.**, zastoupené JUDr. Josefem Cholastou, advokátem v Krnově, Hlavní náměstí 46/12, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje** se sídlem v Ostravě, 28. října 117, k žalobě na přezkoumání rozhodnutí žalovaného **o přestupku proti občanskému soužití** ze dne 11.4.2011 číslo MSK 49514/2011

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení předmětu řízení

[1] Žalobkyně byla uznána vinna z přestupku proti občanskému soužití podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen přestupkový zákon), kterého se měla dopustit tím, že úmyslně narušila občanské soužití drobným ublížením na zdraví, když dne 17.8.2010 kolem 23:00 hodin na veřejném chodníku za plotem domu 40 na ulici Tolstého v Krnově uchopila rukou D.M. a to v oblasti jeho bicepsu pravé ruky a druhou rukou do něj strčila, kdy mu tímto jednáním způsobila hematom na pravé paži. Za toto jednání jí byla podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) a § 49 odst. 2 zákona o přestupcích uložena pokuta ve výši 300,- Kč se splatností do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí a dále podle ust. § 79 odst. 1 zákona o přestupcích uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1.000,- Kč do 15-ti dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

[2] Žalovaný napadeným rozhodnutím k odvolání žalobkyně přezkoumal rozhodnutí Komise k projednávání přestupků města Krnova (dále jen orgán I. stupně) ze dne 23.2.2011 č.j. Mukrn/201057785/SP/PR/Bu, kterým byla žalobkyně uznána vinna tak, jak uvedeno v odst. 1 tohoto rozsudku, za což jí byla uložena sankce, jak uvedeno v odst. 1 tohoto rozsudku. V odůvodnění žalovaný uvedl, že přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, s právními předpisy. Krajský úřad vytknul správnímu orgánu I. stupně porušení ust. § 59 správního řádu, kdy zaslal vyrozumění právnímu zástupci obviněné o konání ústního jednání pouze jejím právnímu zástupci J. S. k ústnímu jednání nepředvolal. Nicméně tato se nařízené ústního jednání dne 9.2.2011 za přítomnosti svého právního zástupce účastnila, její účastí na ústním jednání byl tento nedostatek zhojen. Odvolací orgán se po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které předcházel jeho vydání, zejména pak skutkových závěrů, s tímto ztotožnil a má za to, že správní orgán I. stupně provedl všechny relevantní důkazy, které se nabízely, a vyhodnotil je v souladu s § 50 odst. 4 správního řádu. Stejně tak se odvolací správní orgán ztotožnil s úvahami o uložení sankce za přestupek obviněné J. S. K námitce týkající se vedení řízení správním orgánem I. stupně s obviněnou J. S., která byla v době spáchání přestupku nezletilá, odvolací správní orgán uvedl, že skutečně v době spáchání přestupku, tj. dne 17.8.2010, nedovršila věku 18 let, a tedy byla mladistvá. Ústní jednání bylo nařízeno ke dni 10.1.2011. V té době již J. S. nabyla zletilosti, tzn., že nebylo potřeba vést řízení dle § 74 odst. 2 přestupkového zákona. Správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem, když o konání ústního jednání nevyrozumíval zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany dětí.

[3] Rozhodnutím Komise k projednávání přestupků města Krnova ze dne 23.2.2011 č.j. Mukrn/201057785/SP/PR/Bu byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle ust. § 49 odst. 1 písmeno c) zákona o přestupcích, a to tím, že úmyslně narušila občanské soužití drobným ublížením na zdraví, když dne 17.8.2010 kolem 23:00 hodin na veřejném chodníku za plotem domu 40 na ul. Tolstého v Krnově uchopila rukou D. M., a to v oblasti jeho bicepsu pravé ruky a druhou rukou do něj strčila, kdy mu tímto jednáním způsobila hematom na pravé paži. V odůvodnění správní orgán uvedl, že zahájil řízení proti obviněné J. S. na základě oznámení o přestupku Policie České republiky, obvodního oddělení Krnov, pod č.j.

KRPT-71823-1/PŘ-2010-070113, které bylo postoupeno správnímu orgánu dne 19.10.2010 a nařídil ve věci na den 10.1.2011 ústní jednání, kdy k tomuto jednání byla předvolána obviněná J. S. (právní zástupce J. Cholasta), svědkové D. M., L. M. a I. S. Obviněná u jednání dne 10.1.2011 své jednání popírala a uvedla, že si myslí, že jsou v tom jiné věci, protože manželka policisty pracovala v hotelu u její matky a ta s ní nebyla spokojena a nějak se nepohodly. Uvedla, že mu maximálně bránila v tom, aby šel za mamkou, tak si stoupla před něj, ale schválně to nebylo, policista do ní žduchl a ona se jej - asi za ruce – chytla. Dle její výpovědi se to odehrálo asi 2 m za brankou ke středu. S policisty nijak nekomunikovala, ptala se jich pouze, co se děje. Správní orgán ve věci obv. J. S. rozhodoval na základě svědeckých výpovědí podaných před správním orgánem u nařízených ústních jednání, kdy po provedeném dokazování správní orgán dospěl k závěru, že vina obviněné J. S. byla dostatečně prokázána, kdy byly provedeny všechny dostupné důkazy potřebné ke zjištění stavu věci. Správní orgán nepovažoval za nutné ve věci vyslechnout další svědky – družku svědka D. M., kdy tato na místě nebyla a správní orgán zvážil, že není ani podstatné zjišťovat vztahy mezi ní a bývalou zaměstnavatelkou I. S. byť se obviněná snažila jednání policisty „svalit“ právě na neurovnané pracovní vztahy mezi její matkou a jeho přítelkyní, které však nijak nekonkretizovala, omezila se pouze na obecné informace o nespokojenosti matky s ní a o tom, že se nepohodly. Ani svědkyně I. S. konkrétněji situaci neobjasnila s tím, že se k tomu vyjadřovat blíže nechce. Samotný D. M. se vyjádřil, že je pravdou, že jeho družka u I. S. pracovala, ale již má jinou práci a o žádných problémech mezi svou družkou a I. S. neví. Správní orgán má za to, že D. M. nebyl jakkoliv zaujatý proti osobě J. S., když této si až do doby, kdy sama dobrovolně z domu vyšla, žádný z policistů nevšiml a řešilo se pouze jednání její matky I. S. Správní orgán má za to, že poukazování obviněné na zaujatost policisty – svědka D. M. je pouze snaha vyvinut se z protiprávního jednání a jeho osobu uvést do pozice nevěrohodného zaujatého svědka. Po právní stránce správní orgán kvalifikoval jednání obviněné jako přestupek proti občanskému soužití dle ust. § 49 odst. 1 písmene c) zákona o přestupcích, kdy občanské soužití lze obecně vymezit jako souhrn pravidel chování, jejichž zachování – nad rámec právních norem – je podle obecného názoru a přesvědčení nutnou podmínkou klidného a spořádaného soužití občanů v daném místě, čase a situaci. Ustanovení § 49 zákona o přestupcích chrání jen určité společenské zájmy (čest a důstojnost občana, jeho zdraví a pokojný život), a tedy jen ta pravidla občanského soužití, která směřují proti jeho zájmům. Jednáním J. S. byla naplněna skutková podstata přestupku proti občanskému soužití dle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, a to drobné ublížení na zdraví, když stupeň nebezpečnosti pro společnost byl v konkrétním jednání mladistvé J. S. malý, kdy závěrem bylo způsobené prokázané zranění – hematom na pravé paži, kdy toto zranění neomezilo nijak D. M. na běžném způsobu života. Ohledně míry zavinění správní orgán spatřuje v jednání J. S. úmysl přímý, kdy správní orgán má za to, že obviněná chtěla svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem – v tomto konkrétním případě občanské soužití. Při stanovení druhu a výměry sankce správní orgán přihlédl ke způsobu spáchání přestupku, tj. že k přestupku nebyly použity žádné prostředky, dále přihlédl správní orgán i k okolnostem, za nichž byl přestupek zaviněný úmyslným jednáním obviněného spáchán, kdy obviněná se na spáchání skutku nijak nepřipravovala a jednala zřejmě impulsivně. Přitěžující však je, že obviněná jednala s cílem pomoci matce vyhnout se k úkonům, které byla povinna v rámci běžné kontroly její matka strpět. Správní orgán přihlédl také k následkům přestupku, kdy sice bylo způsobeno zranění D. M., ale nejednalo se o nic závažného, vznikl mu pouze hematom, kdy tento jej nijak neomezil na běžném způsobu života.

Bylo dále přihlédnuto i k pohnutce, kterou správní orgán spatřuje právě v tom, že došlo k nějaké situaci, kdy obviněná chtěla zabránit činnosti policistů a pomoci matce vyhnout se těmto úkonům. Konečně správní orgán přihlédl i k samotné osobě pachatelky, která dosud nemá záznam v evidenci přestupků u zdejšího správního orgánu, bylo přihlédnuto i k tomu, že obviněná se jednání dopustila jako mladistvá, kdy v době jednání nedovršila věku 18-ti let. Na základě shora uvedených skutečností byla správním orgánem uložena obviněné sankce pokuty ve výši 300,- Kč. Obviněné byla dále uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč, kdy splatnost pokuty i nákladů řízení je uvedena ve výroku tohoto rozhodnutí.

Obsah žaloby

[4] Žalobce žalobou ze dne 10.6.2011 navrhl rozhodnutí žalovaného zrušit a uložit žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení v souvislosti se zastoupením v rozsahu dvou úkonů plus dvou paušálních poplatků plus DPH a zaplacení soudního poplatku. V žalobě uvedl, že napadá rozhodnutí v celém rozsahu, tedy jak co do výroku o trestu i co do odůvodnění tohoto výroku o trestu tak i co do výroku o náhradě nákladů ve výši 1.000,- Kč. Žaloba obsahovala jen jeden žalobní bod, když tento byl podrobně rozveden; tímto žalobním bodem bylo procesní pochybení správního orgánu, jestliže za situace, kdy žalobkyně, která údajný přestupek spáchala v době nezletilosti, měla být u jednání přestupku zastoupena zákonným zástupcem za orgánu vykonávajícího sociálně-právní ochranu dětí. Protože se tak nestalo, došlo k porušení ust. § 74 odst. 2 zákona o přestupcích.

Vyjádření žalovaného

[5] Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby. Uvedl, že dle zásady zákazu zneužití správního uvážení, vyjádřené v ust. § 2 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), je správní orgán při výkladu neurčitých právních pojmů a při aplikaci zákona vázán příslušnými ustanoveními zákona a daným zákonným rámcem. Meze volného uvážení může do určité míry upravovat ústřední správní úřad prostřednictvím metodiky nebo výkladových stanovisek. Metodika i výkladová stanoviska musí být v souladu se zákonem a nesmí se jednat o extenzní výklad. Dle ust. § 12 odst. 2 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, plní Ministerstvo vnitra koordinační úlohu v oblasti správního řízení, správního trestání a spisové služby. V rámci své koordinační úlohy v oblasti správního trestání pak Ministerstvo vnitra na konzultačním dni pro krajské úřady (přestupková problematika) dne 10.3.2009 jasně vymezilo pravidla pro aplikaci legislativní zkratky „mladistvý“ v průběhu přestupkového řízení, a to takovým způsobem, jak ji aplikovala jak komise ve svém rozhodnutí v rámci prvostupňového řízení, tak také žalovaný v rámci odvolacího řízení. Z uvedeného tedy vyplývá, že jak komise, tak žalovaný v rámci své rozhodovací činnosti

řádně aplikovali zásadu zákazu zneužití správního uvážení, jakožto se striktně drželi právního názoru svého metodického orgánu – Ministerstva vnitra. Navrhl žalobu zamítnout.

Skutečnosti zjištěné ze správního spisu pro posouzení věci

[6] Dne 19.10.2010 obdržel od Policie ČR, krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, obvodního oddělení, Albrechtická 1, Krnov, Městský úřad Krnov oznámení o přestupku, včetně policejního spisu. Dne 3.1.2011 bylo obviněné doručeno oznámení o zahájení řízení o přestupku včetně předvolání k ústnímu jednání na den 10.1.2011. Současně byli předvoláni svědci: D. M., L.M. a I. S. Vzhledem k předložení plné moci pro advokáta JUDr. Josefa Cholastu obviněnou, byl i tento zástupce předvolán k uvedenému jednání. K jednání se dostavili: obviněná spolu se svým právním zástupcem a svědkyně I. S. Z důvodu nedostavení se dvou předvolaných svědků D. M. a L. M., kteří z pracovních důvodů byli slyšeni mimo nařízené jednání, bylo k požadavku zástupce obviněné jednání odročeno na den 9.2.2011. 7.9.2011 v 9.00 hod., za účelem slyšení nepřítomných svědků. Další jednání proběhlo dne 9.2.2011 které bylo obviněnému doručeno 4.8.2011 a svědkům, zasahujícím policistům, 8.8.2011;

[7] Dne 23.2.2011 bylo vydáno správním orgánem I. stupně rozhodnutí.

[8] Dne 10.3..2011 bylo podáno odvolání, jehož jedinou námitkou bylo porušení ust. § 74 odst. 2 zákona o přestupcích.

[9] Dne 18.3..2011 bylo odvolání včetně správního spisu předloženo k rozhodnutí odvolacímu orgánu.

Právní úprava

[10] Podle ust. § 74 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., *je-li obviněným z přestupku mladistvý, vyrozumí správní orgán o nařízeném ústním jednání též zákonného zástupce mladistvého a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí; jim se také rozhodnutí o přestupku oznamuje.*

[11] Podle ust. § 19 odst. 1 zákona o přestupcích *při posuzování přestupku osoby, která v době jeho spáchání dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku (dále jen „mladistvý“), se přihlíží ke zvláštní péči, kterou společnost věnuje mládeži.*

Jednání krajského soudu

[12] S ohledem na skutečnost, že strana žalobkyně po poučení dle ust. § 51 s.ř.s. nesouhlasila s postupem dle citovaného ustanovení, soud nařídil jednání na den 26. března 2013. K jednání se dostavil zástupce žalovaného, zástupce žalobkyně, nedostavila se žalobkyně. Žalobkyni bylo předvolání k jednání doručováno do vlastních rukou. Protože žalobkyně nebyla zastížena, byla zásilka dne 11.3.2014 uložena a připravena k vyzvednutí a žalobkyni byla zanechána výzva. Žalobkyně si zásilku nevyzvedla a tato byla soudu vrácena dne 26.3.2013 s poznámkou, že zásilku nebylo možné po uplynutí 10 dnů vložit do schránky, vrací se tato soudu zpět. S ohledem na tuto skutečnost, soud před zahájením jednání nejdříve vyhodnotil, zda vůbec může ve věci jednat a dospěl k závěru, že podmínky pro jednání toho dne jsou dány. Zásilku je nutno desátým dnem od uložení považovat za doručenou, což je 21.3.2014. Soud si je vědom, že za prvé nedošlo k vyvěšení sdělení o možnosti vyzvednutí si zásilky (§ 64 s.ř.s, § 49 odst. 4 o.s.ř.) a současně ode dne doručení do dne jednání soudu je méně než 10 dnů (§ 49 odst. 1) s.ř.s. Soud přes uvedené dospěl k závěru, že jsou dány podmínky pro jednání toho dne, a to z důvodu, že soud předvolal právního zástupce žalobkyně vzorem 028, což je předvolání zástupce účastníka k prvnímu jednání, ve věcech, v nichž může být jednáno bez přítomnosti účastníka, přičemž předvolání též platí pro zastupovaného účastníka. Zástupce je v tomto předvolání (první věta) poučen o tom, že předvolání současně platí pro zastupovaného účastníka. Zástupci bylo předvolání doručeno do datové schránky dne 7.3.2014. Lhůta deseti dnů doručení předvolání přede dnem nařízeného jednání byla tak plně dodržena a strana žalobkyně tak měla dostatečný časový prostor k přípravě.

Právní posouzení věci samé

[13] Žalobkyně se dne 17.8.2010 dopustila jednání, které bylo správními orgány kvalifikováno jako přešůpek proti občanskému soužití. Vzhledem k tomu, že žalobkyně se narodila dne X, ke spáchání přešůpku došlo 8 dnů před dovršením věku 18 let. V dané věci není sporu o tom, že žalobkyně v den, kdy svým jednáním se měla dopustit přešůpku, byla mladistvá ve smyslu ust. § 19 zákona o přešůpcích. Stěžejní otázkou je však, zda k ústnímu jednání, které bylo nařízeno poprvé na den 10.1.2011, předvolání je datováno dnem 21.12.2010, tedy již v době, kdy žalobkyně dovršila 18. rok věku a nebyla již osobou mladistvou, měl být o nařízeném ústním jednání vyzooměn její zákonný zástupce plus orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí s odkazem na právní ustanovení citované v odstavci [10] tohoto rozsudku.

[14] Soud nepřisvědčil oprávněnosti žalobnímu bodu. Soud je přesvědčen, že ustanovení citované v [10] tohoto rozsudku nelze vykládat dogmaticky ve smyslu, že dovrší-li obviněný v době řízení o přešůpku zletilosti, je nadále nutno o ústních jednáních informovat zákonného

zástupce či orgán vykonávající sociálně právní ochranu dětí. Již ze samé podstaty zákonného zastoupení vyplývá, že zákonného zástupce má jen nezletilá osoba (soud se na tomto místě nezabývá osobami, jejichž způsobilosti k právním úkonům byla soudním rozhodnutím omezena) a nabytím zletilosti, v případě žalobkyně dovršením 18 let věku, zákonné zastoupení zaniká. Jestliže dovršením 18 roku věku již ze zákona žalobkyně zákonného zástupce nemá, pak taková osoba nemůže být ani k jednání předvolávána. Stejně tak se to týká i orgánu sociálně-právní ochrany dětí, neboť tento působí při ochraně práv a zájmů dítěte, přičemž zákon o sociálně právní ochraně dětí (č. 359/1999 Sb.) dítětem rozumí nezletilou osobu. Při zamyšlení, co je podstata a smysl účasti orgánu pověřeného péčí o mládež na jednání správního orgánu a vůbec důvod pro uplatnění jeho procesních práv v daném řízení pak je nutno odpovědět, že jeho význam spočívá především v tom, že tento orgán může přispět k objasnění věci, a to především zprostředkováním poznatků ohledně poměrů mladistvého a za tím účelem opatřuje informace, poznatky a zprávy o výchovném prostředí mladistvého, o jeho rodinném zázemí, o jeho chování apod. Jestliže však obviněný z přestupku dosáhne 18 let věku, pak již účast orgánu pověřeného péčí o mládež nemůže nijak podstatně přispět k naplnění zákonného smyslu a účelu procesního postavení strany orgánu péče o mládež v přestupkovém řízení. Za této situace uvedený orgán již nemůže žádným významným způsobem zprostředkovat zjištění poměrů mladistvého, ovlivnit vývoj jeho osobnosti, a v zásadě už vlastně nemá ani žádnou reálnou možnost aktivně vystupovat v daném řízení, uplatňovat svá procesní oprávnění a naplňovat tak zákonem předpokládaný účel - jeho účast v řízení je v těchto případech v zásadě jen formální záležitostí. Soud s ohledem na vyřčené jen shrnuje, že jak zákonný zástupce, tak i orgán sociálně-právní ochrany dětí má své opodstatnění jen v případě, že obviněný je mladistvý a přestupkové řízení, resp. ústní jednání, se koná v době před dosažením 18 let věku. Pouhá samotná skutečnost, že osoba se přestupku dopustila sice před osmnáctým rokem věku, avšak v době činnosti procesních úkonů správního orgánu již osoba byla zletilá, nemůže založit povinnost orgánu konající přestupkové řízení, vyrozumívat o ústním jednání zákonného zástupce či orgán sociálně-právní ochrany dětí. Lze tedy uzavřít, že proces, a v něm jednotlivé procesní úkony, jsou závislé na čase konání. V souzené věci tak nelze postup správního orgánu o nevyrozumění orgánu pověřeného péčí o mládež o ústním jednání či zákonného zástupce žalobkyně považovat za vadu řízení, která by založila nezákonnost rozhodnutí.

[15] Soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že postupem správního orgánu nebyla porušena procesní práva žalobkyně ve správním řízení ve smyslu ust. § 74 odst. 2 zákona o přestupcích.

[16] Ze všech výše uvedených důvodů krajský soud podanou žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. s přihlédnutím k tomu, že ve věci plně procesně úspěšný žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal a také mu žádné nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 26. března 2014

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně